

Prikaz knjige

Marić, D. i Bošković, B. (2025).
PREDUZETNIŠTVO U SPORTU, MENADŽMENT SPORTSKIH KLUBOVA I
***SPORTSKI MENADŽERI*¹**

Izdavač: Visoka sportska i zdravstvena škola strukovnih studija, Beograd, Srbija; 185 str.
ISBN 978-86-83687-41-1; COBISS 163154441

U knjizi autora, višeg predavača dr Dubravka Marića i prof. dr Branka Boškovića, pod naslovom „Preduzetništvo u sportu, menadžment sportskih klubova i sportski menadžeri“ se nakon prezentovanja uvodnih napomena, obrađuju i na naučnoj osnovi sistematizuju brojna pitanja iz domena preduzetništva u sportu, menadžmenta sportskih klubova i sportskih menadžera. Knjiga pod pomenutim naslovom rezultat je proučavanja kompleksa, preduzetništva, menadžmenta i sporta kao značajne oblasti društvenog života, a njena svrha je da posluži prvenstveno kao udžbenik studentima Visoke sportske i zdravstvene škole, studentima srodnih škola i fakulteta i sportskim menadžerima.

Redosled navedenih delova i pitanja u okviru njih, kao i pojedinih segmenata u pitanjima i njihov međusobni kvantitativni odnos srazmerni su po značaju svakog dela i pitanja, kao segmenta knjige. Delovi knjige su kvalitativno usklađeni tako da čine jedinstvenu logičku celinu. Svaki deo knjige (obrađena pitanja u njima) je u suštinskom i sadržajnom pogledu logičan nastavak prethodnog dela ili pitanja, što knjizi obezbeđuje u formalnom i suštinskom pogledu potreban nivo konzistentnosti i logičnosti.

U knjizi je materija prezentirana na kvalitetan, pristupačan, jasan i savremen način. Autori su u knjizi izneli teorijske stavove iz domena preduzetništva i menadžmenta u sportu, ali i praktične ilustracije određenih kategorija. Autori su u knjizi (udžbeniku) materiju logično strukturirali i izložili je na potpuno jasan i razumljiv način. Razmatrani pojmovi su u knjizi precizno i jasno definisani. Autori su uspešno analizirali relevantne koncepcije i shvatanja brojnih autora, kako domaćih, tako i stranih. Iznošenjem različitih shvatanja pojedinih pojmova ili teorijskih koncepcija, iz oblasti preduzetništva i menadžmenta autori su uspeli da pobude interesovanje naučne i stručne javnosti za ovu kompleksnu problematiku.

Polazeći od toga, predmet ove knjige obuhvata, pored uvoda i literature i tri glavna dela: (1) preduzetništvo u sportu, (2) menadžment sportskih klubova i (3) sportski menadžeri.

U uvodnom delu knjige autori su istakli predmet i cilj istraživanja ove složene teme, namenu knjige kao udžbenika i najavili njenu strukturu.

Prvi deo knjige pod naslovom „Preduzetništvo u sportu“ čini 26 podnaslova u kojima autori na samom početku definišu pojam, značaj, ulogu, prilike i trendove u savremenom sportu; uslove i konkurenciju preduzetništva u sportu; ukazuju na specifičnost preduzetništva u sporta u Srbiji i razvijenim zemljama; navode i analiziraju pravne i ekonomske aspekte preduzetništva u sportu. Autori u ovom delu knjige kvalitetno obrađuju unutrašnje i spoljno okruženje preduzetništva u sportu i činioce koji na njega utiču. Posebna pažnja je posvećena preduzetničkim strategijama, biznis planu preduzetništvu i upravljanju retkim resursima u sportu.

Nakon toga autori detaljno obrađuju značajna pitanja iz domena preduzeća i sportske organizacije, kao što su: (1) karakteristike preduzeća i sportske organizacije, (2) marketing u sportskom preduzetništvu; (3) preduzetništvo i investicije u sportu; (4) sportska industrija i preduzetništvo; (4) ekonomija poslovanja, finansiranje menadžmenta u sportu, plan i analiza i (5) računovodstvo i knjigovodstvo u preduzetništvu.

U daljoj razradi prvog dela obrađene su funkcije menadžmenta: planiranje u preduzetništvu, organizovanje u preduzetništvu, vođenje u preduzetništvu, kontrola u preduzetništvu i istaknute njihove specifičnosti u oblasti preduzetništva, menadžmenta i sporta.

¹ Prikaz primljen: 5. 12. 2025; prihvaćen za objavljivanje: 7. 12. 2025.

Na kraju prvog dela Autori su uspešno obradili značajna pitanja preduzetništva u sportu, kao što su: (1) promene u preduzetništvu; (2) ekosistemi u preduzetništvu; (3) E-sport; (4) pokretanje biznisa i upravljanje inovacijama u oblasti E-sporta; (5) upravljanje sportskim događajima i sponzorstvom u E-sportu.

Drugi deo knjige pod naslovom „Menadžment sportskih klubova“ obuhvata 12 podnaslova posvećenih menadžmentu sportskih klubova u kojima autori obrađuju savremene pristupe preduzetništvu i menadžmentu u sportu kao i strategiji, prirodi i karakteru menadžmenta u sportu. Na samom početku ovog dela autori uspešno pojmovno određuju menadžment sportskih organizacija i prave njihovu klasifikaciju, da bi u daljem tekstu analizirali strukturu i karakter sportskih klubova.

Predmet istraživanja u drugom delu knjige su i značajna pitanja iz ove složene problematike, kao što su: filozofija i politika razvoja sportskih klubova; administrativni i finansijski problemi u funkcionisanju sportskih klubova i podsticaji i ograničenja u rastu i razvoju sportskih klubova. Na samom kraju ovog dela knjige na potrebnom nivou su obrađene osnovne funkcije menadžmenta sportskih klubova, i to: organizovanje kao funkcija menadžmenta sportskih klubova; kadrovanje i rukovođenje kao funkcija menadžmenta sportskih klubova i kontrolisanje kao funkcija menadžmenta sportskih klubova.

Treći deo knjige koji nosi naziv „Sportski menadžeri“ sadrži šest podnaslova u kojima autori veoma uspešno i teorijski razložno definišu menadžere u sportu, tako što ukazuju na ulogu, značaj i karakteristike menadžera u sportu; analiziraju model transformacionog sportskog menadžera; ukazuju na značaj upravljanja rizicima u funkcionisanju menadžera u sportskim organizacijama i klubovima kao i na njihovu odgovornost.

Na samom kraju ove knjige uspešno su obrađena tri savremena pitanja koja doprinose podizanju kvaliteta ove knjige kao savremenog udžbenika. Veoma uspešno su definisani menadžment i menadžeri u E-sportu; prikazana je trenutna organizacija E-sporta i njeno viđenje u budućnosti i etika u E-sportu.

Autori, viši predavač dr Dubravko Marić i prof. dr Branko Bošković učinili su ozbiljan napor i dali svoj značajan doprinos u pravcu naučnog rasvetljavanja brojnih veoma složenih problema istraživanja u oblasti preduzetništva i menadžmenta u sportu kao nauke i njihove primene u praksi. Kao takva, knjiga predstavlja veoma aktuelno štivo i svojevrstan je doprinos našoj literaturi iz oblasti preduzetništva i menadžmenta, a pogotovu iz oblasti menadžmenta u sportu kao veoma aktuelne i relativno nove naučne discipline.

*Prof. dr Radovan Ilić, redovni profesor u penziji ²
Univerzitet Singidunum i
Univerzitet odbrane u Beogradu, Srbija*

UDK: 796.062(049.32)
005:[796:061(049.32)
796:334.722(049.32)

² ✉ radovan.ilic@hotmail.com